

Lovende resultater med cikorie

Afprøvning tyder på, at cikorie både giver en højere foderudnyttelse og daglig tilvækst

Af Anja Pernille Jacobsen

På Silkeborggaard ved Brædstrup har man siden 20. januar 2007 tilsat cikorie til foderet. Afprøvningen der laves i samarbejde med Nutrio har været omtalt her i Hyologisk i marts 2007.

Cikorien blandes både i so- og smågrisefoderet. Bortset fra startfoderet til de fravænnede grise får alle dyr vådfoder på Silkeborggaard. Cikorien er tilsat det mineralfoder, som Nutrio leverer til ejendommen.

Læs første artikel om afprøvningen af cikorie på Silkeborggaard i Hyologisk nr. 3 2007.

I første omgang har der været anvendt danskdyrket, revet og tørret cikorie, mens der i den seneste tid har været tale om en belgisk cikorie, der er et mere raffineret produkt, som består af et fint hvidt pulver.

Mikael Jensen, der er driftsleder på Silkeborggaard, er mest begejstret for den danske cikorie, der især fik vådfoderet til at lugte rigtig godt – af en mellemting mellem yoghurt og melasse.

Det er efter hans mening en af forklaringerne på den rigtig gode foderoptagelse på Silkeborggaard.

– Vi kan få grisene til at æde flere foderenheder, end de egentlig skulle i følge den gamle sammenhæng mellem antal foderenheder optaget og daglig tilvækst for dyr i vækst, fortæller han og fortsætter:

– Med jævne mellemrum vejer vi nogle smågrise fra fravænnning til 30 kg for at følge tilvæksten uge for uge, og vi har flere gange været helt oppe på 1.000 gram daglig tilvækst fra 25-30 kg.

Han understreger imidlertid, at en sådan

præstation kræver plads i stierne. Der må ikke være overbelægning.

Fantastisk første kvartal

I andet kvartal i år, hvor cikorien havde været blandet i foderet hele kvartalet, præsterede grisene en daglig tilvækst på 484 gram. Det var cirka 70 gram mere end i de forrige kvartaler. Foderforbruget faldt til 1,73 FEsv pr. kg tilvækst. Det svarer til cirka 0,2 FEsv mindre end det normale niveau for besætningen.

Et flot resultat ikke mindst set i lyset af, at grisenes afgangsvægt var to til tre kg højere end sædvanligt.

At der ikke skete en forbedring af resultaterne i første kvartal, hvor der havde været fodret med cikorie det meste af kvartalet, stemmer meget godt overens med Mikael Jensens oplevelse med fodringen i den første tid.

– Det tog cirka en månedstid, før vi kunne se en forskel på grisenes gødning, forklarer han. Gødningen blev mere fast, og der var mindre diarré.

Han peger på, at det må hænge sammen med, at det tager tid at ændre på mikro-

loreaen i vådfoderet og i grisenes mave- og tarmkanal. Forekomsten af halebid er desuden faldet i besætningen.

– Vores dyrlæge har forklaret, at det måske kan hænge sammen med en lavere forekomst af diarré. Teorien er, at en irriteret tarm kan få grisene til at bide hale.

I tredje kvartal blev der ved en fejl leveret mineralfoder uden cikorie til besætningen. Det blev først opdaget efter 14 dage og har selvfølgelig haft indflydelse på resultaterne i mindst dette kvartal.

Den daglige tilvækst røg ned på 407 gram, og foderforbruget steg til 1,88 FEsv pr. kg tilvækst.

Mikael Jensen har imidlertid af hensyn til denne artikel gjort cirka halvdelen af fjerde kvartal op for at vise et billede af, hvordan fjerde kvartal kommer til at se ud. Han understreger derfor, at resultatet af samme grund selvfølgelig skal tages med et gran salt.

Det ser imidlertid ud til, at den daglige tilvækst er på vej op igen. Foderforbruget ligger på samme niveau. Og hvad vigtigere er, det passer med, hvad Mikael Jensen nu igen ser i stalden.

Flere mælkesyrebakterier og lavere pH

Nutrio har fået analyseret vådfoderet i besætningen. Resultaterne ses i tabel 2.

Resultaterne peger på, at der er sket en 10-dobling af antallet af mælkesyrebakterier fra før, der blev tilsat cikorie til foderet, til efter. Det gælder i øvrigt både foderet til smågrisene og til søerne.

Det kan også aflæses i en reduceret pH i foderet.

Det tyder på, at cikorie kan være med til at skabe gode forhold for mælkesyrebakterierne. Og det kan være med til at give et mere stabilt vådfoder, hvor uhensigtsmæssige bakterier eller andre mikroorganismer har svært ved at blomstre op.

Der er ligeledes sendt prøver til analyse hos Analycen 26. juli og 25. oktober i år. Resultaterne fra den 26. juli er efterfølgende blevet justeret flere gange fra Analycens side, og foderprøverne fra den 25. oktober blev ved en fejl frysetørret, hvorfor der kan stilles spørgsmålstegn ved nogle af resultaterne.

Der er også cikorie i startfoderet på Silkeborggaard, men Mikael Jensen er ikke i tvivl om, at man får mest ud af cikorien, når den tilsættes vådfoderet.

Mikael Jensen er stadig positiv overfor cikorie, som han synes giver en dejlig aroma i vådfoderet. Holder de bedste resultater, der er set med cikorie i besætningen, er der også økonomi i at fodre med cikorie.

Han er heller ikke i tvivl om, at produktionsresultaterne afspejler effekten af cikorie, da det er det eneste tiltag, der er gjort i perioden.

Økonomien i tilsætning af cikorie

Cikorien koster 6,50-7,00 kroner pr. 100 kg – uanset oprindelse.

I starten blev der tilsat tre procent cikorie i smågrisefoderet fra 12-30 kg – i øjeblikket tilsættes der 0,75 procent. De angivne indhold er i tørfoderdelen – ikke i vådfoder-suppen.

– Sammen med Nutrio forsøger vi at finde ud af hvilken mængde, der er nødvendig at tilsætte foderet for at opnå effekt på tilvækst og foderudnyttelse, siger Mikael Jensen.

Men både han og Svend Erik Justesen, der ejer Silkeborggaard, er ikke i tvivl om, at der er økonomi i at fodre med cikorie, hvis der kan opnås 70 gram mere i tilvækst og 0,2 FEsv mindre forbrug af foder pr. kg tilvækst.

En anden fordel, de to mænd peger på, som er mere svær at gøre op i økonomi, er, at det er deres indtryk, at tilvæksten bliver mere jævn, og at grisene bliver mere ensartede.

Mindre ammoniak i vådfoderet

Et andet interessant forhold, som vådfoderanalyserne afslørede, er, at indholdet af ammoniak-N i vådfoderet tilsyneladende falder, når der tilsættes cikorie.

Ammoniak-N dannes under nedbrydningen af aminosyrer i vådfoderet, hvorfor et reduceret indhold af ammoniak-N kan tyde på, at nedbrydningen af især de kunstige aminosyrer, der normalt sker i vådfoder, nedsættes.

Det er et godt perspektiv set i lyset af de ekstra omkostninger, der er forbundet ved at tilsætte ekstra kunstige aminosyrer til vådfoder for at undgå forringede produktionsresultater.

Tabel 1. Produktionsresultater i klimastalden på Silkeborggaard

	290907-141107	240607-280907	310307-230607	311206-300307	300906-301206
Cikorie	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
Antal dage	47	97	85	90	92
Antal Producerede dyr	2.397	4.001	3.806	3.942	4.191
Vægt ved indgang, kg	7,0	7,0	6,9	6,9	7,0
Vægt ved salg, kg	26,6	26,7	28,8	25,4	25,7
Vægt døde og kasserede, kg	8,8	9,6	9,4	8,9	7,0
Foderdage pr. dyr, dage	42	48	45	44	44
Procent døde	2,2	2,0	1,8	1,9	3,2
Daglig tilvækst, g pr. dag	460	407	484	413	409
FEsv pr. kg tilvækst	1,86	1,88	1,73	1,80	1,91
Foderstyrke pr. dag, FEsv pr. dag	0,86	0,77	0,84	0,74	0,78

Tabel 2. Analyser af vådfoderet fra klimastalden på Silkeborggaard

	010507	180607	260707	251007*
Cikorie	Nej	Ja	Ja	Ja
Koncentration af cikorie, % af tørfoder	0	1,5	1,5	0,75
Gær, cfu pr. g	53.000	2.300.000	> 25.000	<100
Mælkesyrebakterier, cfu pr g	> 25.000.000	260.000.000	> 2.500.000	83.000
Mælkesyre, g pr. kg	14,8	23,8	28,8	15,08
Ammoniak-N, promille	1,14	0,05	0,12	0,16
pH	4,5	4,2	4,4	4,6

* Analycen kom til at frysetørre foderprøven ved en fejl.